

ВИВЧЕННЯ СПОЖИВАННЯ АНТИГІСТАМІННИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

Гуртякова А.О., Бердник О.Г.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Алергічні захворювання займають лідируючі позиції в структурі хвороб людини за соціально-економічним збитком, впливом на рівень здоров'я та якість життя пацієнтів. Як показали дослідження, за останні 30 років поширеність алергічних захворювань кожні 10 років подвоюється. Згідно з даними ВООЗ, в даний час близько 5% дорослого населення планети та 15% дитячого страждають на алергічні захворювання. Одним з найбільш поширених алергічних захворювань є алергічний риніт, за даними різних авторів його поширеність серед населення досягає 10-35% [4]. Незважаючи на те, що алергійні захворювання давно відомі в медицині, у сучасному світі проблеми, пов'язані з питаннями діагностики, профілактики й особливо якісної терапії алергопатологій, залишаються досить актуальними.

Мета даного дослідження – розрахувати та проаналізувати споживання антигістамінних ЛЗ на фармацевтичному ринку України (2014-2017 рр.), а також відслідкувати динаміку досліджуваних показників.

Матеріали та методи. Об'єми споживання антигістамінних ЛЗ досліджували за допомогою рекомендованої ВООЗ АТС/DDD-методології, яка застосовує класифікаційну систему АТС (Anatomic Therapeutic Chemical Classification System) та одиницю виміру DDD (Defined Daily Dose), яка є визначеною добовою дозою в грамах [1,3,5]. Асортимент антигістамінних ЛЗ в Україні визначали, використовуючи систему дослідження ринку «Фармстандарт» компанії «Моріон» (за станом на грудень 2017 року) [2].

Результати та їх обговорення. Отримані результати показали, що використання антигістамінних ЛЗ збільшилось протягом досліджуваного періоду (від 9,64 DDDs/1000 жителів/день у 2014 році до 10,60 DDDs/1000 жителів/день у 2017 році). Аналіз отриманих даних демонструє, що найбільша питома вага в загальній структурі споживання антигістамінних лікарських засобів I покоління характерна для препаратів на основі МНН Мекгидролін (пік споживання в 2014 р. – 1,38 DDDs/1000 жителів/день). Найімовірніше, це зумовлено тим, що препарат представлений на ринку лише вітчизняними виробниками, що значно знижує його вартість. Він наявний у вигляді 5 лікарських форм, серед яких є дитячі дозування, що сприяє безпечному застосуванню у педіатричній практиці. Крім того, Мекгидролін, який відносять до антигістамінних препаратів I покоління, застосовують у медичній практиці досить тривалий час, що надає йому певні переваги (наприклад прогнозованість побічних ефектів тощо). Але споживання ЛЗ мекгидроліна протягом 3 років знизилось майже на 10 %.

Найбільша питома вага в загальній структурі споживання антигістамінних лікарських засобів II покоління характерна для ЛЗ з діючою речовиною Лоратадин (пік споживання в 2016 р. – 3,03 DDDs/1000

жителів/день). Це зумовлено рядом причин: широкий асортимент торгових найменувань (27 ТН), декілька видів лікарських форм, достатньо висока ефективність і відносно невисока вартість. Досить активно також споживався в цій групі Цетиризин, обсяг якого збільшився за досліджуваний період від 1,78 до 1,94 DDDs/1000 жителів/день.

Обсяг споживання антигістамінних препаратів III покоління на основі МНН Дезлоратадин збільшився з 0,98 до 1,27 DDDs/1000 жителів/день з 2014 по 2017 рр. відповідно, тобто майже на 23 %. Об'єми споживання Левоцетиризину також були значними і зросли з 2014 по 2017 рік з 1,91 до 2,53 DDDs/1000 жителів/день.

Таким чином, найбільш споживаними протягом досліджуваних чотирьох років були ЛЗ п'яти МНН: Мебгідролін, Цетиризин, Лоратадин, Левоцетиризин і Дезлоратадин, що відносяться до усіх трьох поколінь антигістамінних засобів. Споживання цієї групи найбільш вживаних ЛЗ складало протягом досліджуваного періоду 89,94%, 90,64%, 90,70% і 90,47% відповідно по роках.

Висновки. Виходячи з показників загальних об'ємів споживання антигістамінних ЛЗ та враховуючи, що кількість хворих на алергічні захворювання складає близько 20 % населення України, встановлено, що у 2014 році 0,96 % населення країни отримувало антигістамінні ЛЗ кожний день протягом року, що за перерахунком відповідає лише 5,86% хворих, які 2 рази на рік курсом 1 місяць споживали антигістамінні ЛЗ; у 2015 році 0,89 % населення отримувало антигістамінні ЛЗ кожний день протягом року, що відповідає лише 5,39 % хворих; у 2016 році 0,92 % населення отримувало антигістамінні ЛЗ кожний день протягом року, що відповідає лише 5,62 % хворих; у 2017 році 1,11 % населення отримувало антигістамінні ЛЗ кожний день протягом року, що відповідає лише 6,87% хворих. Як було сказано у вступі, 20 % населення хворіє на алергічні захворювання. Тобто існує велика кількість хворих, які не отримують якісної адекватної антигістамінної терапії.

Список літератури:

1. Вивчення споживання лікарських засобів за анатомо-терапевтично-хімічною класифікацією та встановленими добовими дозами (АТС/DDD-методологія) : метод. Рек. / А. М. Морозов, Л. В. Яковлева, А. В. Степаненко та ін. – К. : НФаУ, ДЕЦ МОЗ України, 2013. – 32 с.

2. Система дослідження ринку лікарських засобів «Фармстандарт» компанії «Моріон» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pharmstandart.com.ua> (дата звернення: 10.03.2018 р.)

3. Фармакоеконіміка: навчальний посібник для студентів вузів / за ред. Л. В. Яковлевої. – Вінниця : Нова Книга, 2009. – С.175 – 176.

4. Яковлева Л. В. Фармакоепідеміологічне дослідження динаміки споживання антигістамінних ЛЗ в Україні / Л. В. Яковлева, А. В. Передерій // Клінічна фармація. – 2015. – №2. – С.33–37.

5. www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 10.03.2018 р.)